

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KUVENDI**

L I G J
Nr.10 101, datë 26.3.2009

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË “MARRËVESHJEN
NDËRMJET PALËVE TË TRAKTATIT TË ATLANTIKUT TË VERIUT PËR
STATUSIN E FORCAVE TË TYRE”**

Në mbështetje të neneve 2 pika 3, 83 pika 1, 84 pika 4 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në “Marrëveshjen ndërmjet palëve të Traktatit të Atlantikut të Veriut për statusin e forcave të tyre”, bërë në Londër më 19 qershor 1951.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

K R Y E T A R E
Jozefina Topalli (Çoba)

MARRËVESHJE
NDËRMJET PALËVE TË TRAKTATIT TË ATLANTIKUT TË VERIUT NË
LIDHJE ME STATUSIN E FORCAVE të tyre

Palët e Traktatit të Atlantikut të Veriut nënshkruan në Uashington, më 4 prill 1949; duke marrë parasysh se forcat e një Pale mund të dërgohen, me marrëveshje, për të shërbyer në territorin e një Pale tjetër;

duke pasur në mendje se vendimi për t'i dërguar dhe kushtet në bazë të të cilave ato do të dërgohen, në shkallën që kushte të tilla nuk do të përcaktohen nga kjo Marrëveshje, do të vazhdojë t'i nënshtrohet marrëveshjeve të veçanta ndërmjet Palëve të interesuara.

duke dëshiruar, megjithatë, të përcaktojnë statusin e këtyre forcave ndërsa ndodhen në territorin e një Pale tjetër;

kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

1. Në këtë Marrëveshje shprehja:

- a) "forcë" nënkupton personelin që i përket shërbimeve të armatosura tokësore, detare apo ajrore të një Pale Kontraktuese ndërsa ndodhet në territorin e një Pale tjetër Kontraktuese në zonën e Traktatit të Atlantikut të Veriut në lidhje me detyrat e tyre zyrtare, me kusht që të dyja Palët Kontraktuese të interesuara të mund të bien dakord që persona, njësi apo formacione të caktuara të mos konsiderohen sikur përbëjnë apo përfshihen në një "forcë" për qëllimin e kësaj Marrëveshjeje;
- b) "përbërës civilë" nënkupton personelin civil që shoqëron një forcë të një Pale Kontraktuese të cilët janë të punësuar në një shërbim të armatosur të asaj Pale Kontraktuese dhe që nuk janë persona pa kombësi, as shtetas të cilitdo Shtet që nuk është Palë në Traktatin e Atlantikut të Veriut dhe as shtetas apo banor i përhershëm i Shtetit në të cilin është vendosur forca.
- c) "person në varësi" nënkupton bashkëshortin/en e një anëtari të një force apo të një përbërësi civil ose një fëmijë të një anëtari të tillë që është në varësi të tij apo të saj për mbështetje.
- d) "Shtet dërgues" nënkupton Palën Kontraktuese së cilës i përket forca.
- e) "Shtet pritës" nënkupton Palën Kontraktuese në territorin e së cilës është vendosur forca ose përbërësi civil, qoftë e vendosur atje, qoftë duke kaluar transit.
- f) "autoritete ushtarake të Shtetit dërgues" nënkupton ato autoritete të një Shteti dërgues të cilët janë autorizuar nga ligji i tij të zbatojnë ligjet ushtarake të atij Shteti në lidhje me anëtarët apo përbërësit civilë të forcave të tij.
- g) "Këshilli i Atlantikut të Veriut" nënkupton këshillin e krijuar nga Neni 9 i Traktatit të Atlantikut të Veriut ose cilindo nga organet e tij ndihmëse të autorizuar për të vepruar në emër të tij.

2. Kjo marrëveshje do të zbatohet ndaj autoriteteve të nënndarjeve politike të Palëve Kontraktuese kudo në territoret e tyre në të cilët Marrëveshja zbatohet apo shtrihet sipas Nenit XX, ashtu siç zbatohet në autoritetet qendrore të atyre Palëve Kontraktuese me kusht që, sidoqoftë, pasuria e zotëruar nga nënndarjet politike nuk do të konsiderohet si pasuri e zotëruar nga një Palë Kontraktuese brenda kuptimit të Nenit VIII.

Neni 2

Është detyra e një force dhe e përbërësit të saj civil dhe anëtarëve të tyre si dhe e personave në varësi të tyre që të zbatojnë ligjet e Shtetit pritës dhe t'i shmangen çdo veprimtarie që nuk është në pajtim me frymën e kësaj Marrëveshjeje dhe në veçanti çfarëdolloj veprimtarie politike në Shtetin pritës. Është gjithashtu detyrë e Shtetit dërgues për të marrë masat e nevojshme për këtë qëllim.

Neni 3

1. Sipas kushteve të përcaktuara në paragrafin 2 të këtij neni dhe duke iu nënshtuar përputhjes me formalitetet e vendosura nga Shteti pritës në lidhje me hyrjen dhe daljen e një force apo të anëtarëve të saj, këta anëtarë do të përjashtohen nga rregullat për vizat dhe pasaportat dhe kontrollat e emigrimit kur janë duke hyrë apo duke dalë nga territori i Shtetit pritës. Ata do të përjashtohen gjithashtu nga rregullat e Shtetit pritës për regjistrimin dhe kontrollin e të huajve, por nuk do të konsiderohen se fitojnë ndonjë të drejtë për rezidencë apo banim të përhershëm në territoret e Shtetit pritës.

2. Vetëm dokumentet e mëposhtëm do të kërkohen në lidhje me anëtarët e një force. Ato do të paraqiten nëse kërkohet:

- a) Karta e identitetit personal e lëshuar nga Shteti dërgues ku shënohen emrat, data e lindjes, grada dhe numri (në qoftë se ka ndonjë), shërbimi dhe fotografia;
- b) Urdhër lëvizjeje kolektive apo individuale në gjuhën e Shtetit dërgues dhe në gjuhët anglisht e frëngj isht, lëshuar nga Agjencia e caktuar (e përshtatshme) e Shtetit dërgues ose e Organizatës së Atlantikut të Veriut dhe që vërteton statusin e individit apo grupit si një anëtar apo anëtarë të një force dhe të një urdhri për lëvizje. Shteti pritës mund të kërkojë që urdhri i lëvizjes të kundërfirmoset nga përfaqësuesi i tij i përshtatshëm.
3. Anëtarët e një përbërësi civil dhe personat në varësi të tyre do të përshkruhen si të tillë në pasaportat e tyre.
4. Në qoftë se një anëtar i një force apo i një përbërësi civil largohet nga puna e Shtetit dërgues dhe nuk riatdhesohet, autoritetet e Shtetit dërgues duhet të informojnë menjëherë autoritetet e Shtetit pritës, duke i dhënë të gjitha hollësitë e kërkuara. Autoritetet e Shtetit dërgues në mënyrë të ngjashme duhet të informojnë autoritetet e Shtetit pritës dhe për cilindo anëtar që mungon për më shumë se 21 ditë.
5. Në qoftë se Shteti pritës ka kërkuar largimin nga territori i tij të një anëtari të një force apo të një përbërësi civil apo ka nxjerrë urdhër dëbimi për ndonjë nga ish anëtarët e një force apo të një përbërësi civil ose ndonjë personi në varësi të një anëtari ose ish anëtari, autoritetet e Shtetit dërgues do të jenë përgjegjës për tërheqjen e personit në fjalë brenda territorit të tyre ose ndryshe ta largojnë atë jashtë Shtetit pritës. Ky paragraf do të zbatohet vetëm ndaj personave që nuk janë me kombësi të Shtetit pritës dhe që kanë hyrë në Shtetin pritës si anëtarë të një force, ose të një përbërësi civil ose me qëllim për t'u bërë anëtarë të tillë dhe ndaj personave në varësi të tyre.

Neni 4

Shteti pritës duhet ose:

- a) të pranojë si të vlefshme pa testim ose pagesë lejen e drejtimit të automjetit ose licencën apo lejen ushtarake të drejtimit të automjetit të lëshuar nga Shteti dërgues ose nënndarjet e tij të një anëtari të një force ose një përbërësi civil; ose
- b) të lëshojë lejen e vet të drejtimit të automjetit ose licencën ndaj çdo anëtari të një force ose përbërësi civil që zotëron një leje drejtimi të automjetit ose licencë apo lejen ushtarake të drejtimit të automjetit të lëshuar nga Shteti dërgues ose nga një nënndarje e tij, me kusht që të mos kërkohet testim për drejtim automjeti.

Neni 5

1. Anëtarët e një force normalisht duhet të veshin uniformë. Duke iu nënshtruar ndonjë marrëveshjeje të kundërt ndërmjet autoriteteve të Shteteve dërguese dhe pritëse, veshja e rrobave civile duhet të kryhet me të njëjtat kushte si për anëtarët e forcave të Shtetit pritës. Njësitë ose formacionet e një force të krijuara rregullisht duhet të jenë me uniformë kur kalojnë një kufi.
2. Automjetet e shërbimit të një force ose përbërësi civil duhet të mbajnë përveç numrit të tyre të regjistrimit, një shenjë të dallueshme të kombësisë së tyre.

Neni 6

Anëtarët e një force mund të zotërojnë dhe të mbajnë armë me kusht që ata të jenë të autorizuar të veprojnë kështu nga urdhrat e tyre. Autoritetet e Shtetit dërgues do t'i shqyrtojnë me dashamirësi kërkesat nga Shteti pritës për sa i përket kësaj çështjeje.

Neni 7

1. Sipas dispozitave të këtij Neni,

a) Autoritetet ushtarake të Shtetit dërgues duhet të kenë të drejtë të ushtrojnë brenda Shtetit pritës të gjitha juridiksionet penale dhe disiplinore që i jep atyre ligji i Shtetit dërgues mbi të gjithë personat që i nënshtrohen ligjit ushtarak të atij Shteti.

b) Autoritetet e Shtetit pritës duhet të kenë të drejtë ligjore mbi anëtarët e një force ose përbërësi civil dhe vartësit e tyre në lidhje me shkeljet ligjore që kryhen brenda territorit të Shtetit pritës dhe të dënueshme nga ligji i atij Shteti.

2. a) Autoritetet ushtarake të Shtetit dërgues duhet të kenë të drejtën të ushtrojnë juridiksion ekskluziv mbi personat që i nënshtrohen ligjit ushtarak të atij Shteti në lidhje me shkeljet, duke përfshirë shkeljet që kanë lidhje me sigurinë e tij, të dënueshme nga ligji i Shtetit dërgues, por jo nga ligji i Shtetit pritës.

b) Autoritetet e Shtetit pritës do të kenë të drejtë të ushtrojnë juridiksion ekskluziv mbi anëtarët e një force ose përbërësi civil dhe personat në varësi të tyre në lidhje me shkeljet, duke përfshirë shkelje që kanë të bëjnë me sigurinë e atij Shteti, të dënueshme nga ligji i tij, por jo nga ligji i Shtetit dërgues.

c) Për qëllime të këtij paragrafi dhe të paragrafit 3 të këtij neni një shkelje në lidhje me sigurinë e një Shteti duhet të përfshijë:

i) tradhti kundër Shtetit;

ii) sabotazh, spiunazh ose dhunim të çfarëdo ligji lidhur me sekretet zyrtare të atij Shteti ose sekrete lidhur me mbrojtjen kombëtare të atij Shteti.

3. Në rastet kur e drejta për ushtrimin e juridiksionit është e njëkohshme, do të zbatohen rregullat e mëposhtme:

a) Autoritetet ushtarake të Shtetit dërgues do të kenë të drejtën parësore për të ushtruar juridiksion mbi një anëtar të një force ose të një përbërësi civil në lidhje me

i) Shkelje vetëm ndaj pronës ose sigurisë së atij Shteti ose shkelje vetëm ndaj personit ose pronës të një anëtari tjetër të forcës ose përbërësi civil të atij Shteti ose të një personi në varësi të tij;

ii) Shkelje që shkaktohen nga një veprim apo mosveprim i shkaktuar gjatë kryerjes së detyrës zyrtare.

b) Në rastin e ndonjë shkeljeje tjetër, autoritetet e Shtetit pritës do të kenë të drejtën parësore për të ushtruar juridiksion.

c) Në qoftë se Shteti që ka të drejtën parësore vendos që të mos ushtrojë juridiksion, ai duhet të njoftojë autoritetet e Shtetit tjetër sa më shpejt që të jetë praktikisht e mundur. Autoritetet e Shtetit që kanë të drejtën parësore do t'i përgjigjen me dashamirësi kërkesës nga autoritetet e Shtetit tjetër për një përjashtim nga e drejta e tij në rastet kur Shteti tjetër mendon që një përjashtim i tillë të jetë i një rëndësie të veçantë.

4. Dispozitat e mësipërme të këtij neni nuk do të nënkuptojnë ndonjë të drejtë të autoriteteve ushtarake të Shtetit dërgues për të ushtruar juridiksion mbi personat të cilët janë Shtetas ose rezidentë të zakonshëm në Shtetin pritës, përveçse kur ata janë anëtarë të forcës të Shtetit dërgues.

5. a) Autoritetet e Shteteve pritës dhe dërgues do të mbështesin njëri tjetrin për arrestimin e anëtarëve të një force ose përbërësi civil ose personave në varësi të tyre në territorin e Shtetit pritës dhe në dorëzimin e tyre tek autoriteti i cili do të ushtrojë juridiksionin në bazë të dispozitave të mësipërme.

b) Autoritetet e Shtetit pritës do t'i njoftojnë në kohën e duhur autoritetet ushtarake të Shtetit dërgues për arrestimin e ndonjë anëtari të një force ose të një përbërësi civil ose personi në varësi.

c) E drejta e ndalimit të një anëtari të akuzuar të një force ose përbërësi civil mbi të cilin Shteti pritës duhet të ushtrojë juridiksion, në qoftë se ai është në duart e Shtetit dërgues, do të

qëndrojnë në atë Shtet derisa ai të akuzohet nga Shteti pritës.

6. a) Autoritetet e Shteteve pritëse dhe dërguese do të mbështesin njëri-tjetrin në kryerjen e të gjitha hetimeve të nevojshme ndaj shkeljeve dhe në mbledhjen dhe përpunimin e provave, duke përfshirë konfiskimin dhe në raste të përshtatshme, dorëzimin e objekteve që lidhen me një shkelje. Megjithatë, dorëzimi i objekteve të tilla mund t'i nënshtrohet kthimit të tyre brenda kohës së përcaktuar me hollësi nga autoriteti që i dorëzon ato.

b) Autoritetet e Palëve Kontraktuese do të njoftojnë njëri tjetrin mbi zgjidhjen e të gjitha rasteve në të cilat ka të drejta të njëkohshme për ushtrim të juridiksionit.

7. a) Një dënim me vdekje nuk do të zbatohet në Shtetin pritës nga autoritetet e Shtetit dërgues në qoftë se legjislacioni i Shtetit pritës nuk parashikon një dënim të tillë për një rast të ngjashëm.

b) Autoritetet e Shtetit pritës do ta gjykojnë me dashamirësi kërkesën nga autoritetet e Shtetit dërgues për mbështetje në zbatimin e një vendimi për burgim të shpallur nga autoritetet e Shtetit dërgues sipas dispozitave të këtij neni brenda territorit të Shtetit pritës.

8. Kur një i pandehur është gjykuar në përputhje me dispozitat e këtij neni nga autoritetet e një Pale Kontraktuese dhe është shpallur i pafajshëm ose është dënuar dhe po vuan ose ka vuajtur dënimin e tij ose është falur, ai nuk mund të gjykohet përsëri për të njëjtën shkelje brenda të njëjtit territor nga autoritetet e Palës tjetër Kontraktuese. Megjithatë, asgjë në këtë paragraf nuk do të pengojë autoritetet ushtarake të Shtetit dërgues nga gjykimi i një anëtari të forcës së tij për çfarëdo dhunimi të rregullave të disiplinës që lindin nga një veprim apo mosveprim i cili përbënte një shkelje për të cilën ai është gjykuar nga autoritetet e një Pale tjetër Kontraktuese.

9. Kurdoherë që anëtari i një force ose përbërësi civil ose një person në varësi të tij është proceduar nën juridiksionin e Shtetit pritës, ai ka të drejtë:

a) për një gjyq të menjëhershëm dhe të shpejtë;

b) të informohet përpara gjykimit, për akuzën apo akuzat specifike që bëhen kundër tij;

c) të ballafaqohet me dëshmitarët që janë kundër tij;

d) të ketë proces të detyrueshëm për marrjen e dëshmitarëve në favor të tij, në qoftë se ata janë nën juridiksionin e Shtetit pritës;

e) të ketë përfaqësim ligjor sipas zgjedhjes së tij për mbrojtjen e tij, ose të ketë përfaqësim ligjor falas ose ndihmës sipas kushteve që ekzistojnë për momentin në Shtetin pritës;

f) në qoftë se ai e çmon të nevojshme, të ketë shërbimin e një përkthyesi kompetent dhe;

g) të komunikojë me një përfaqësues të qeverisë së Shtetit dërgues dhe kur rregullat e gjykimit e lejojnë, të ketë të pranishëm në gjykimin e tij një përfaqësues të tillë.

10. a) Njësitë ose formacionet ushtarake të një force, të krijuara rregullisht, do të kenë të drejtën të ruajnë çdo kamp, ndërtesë ose mjedise të tjera që ata zënë, si rrjedhim i një marrëveshjeje me Shtetin pritës. Policia ushtarake e forcës mund të marrë të gjitha masat e përshtatshme për të siguruar ruajtjen e rendit dhe sigurisë në mjedise të tilla.

b) Jashtë këtyre mjediseve, kjo polici ushtarake mund të përdoret vetëm sipas marrëveshjeve me autoritetet e Shtetit pritës dhe në bashkëpunim me at o autoritete dhe për aq sa një përdorim i tillë është i nevojshëm për të mbajtur disiplinën dhe rendin midis anëtarëve të forcës.

11. Secila Palë Kontraktuese do të kërkojë këtë legjislacion siç e gjykon të nevojshme për të mundësuar siguri dhe mbrojtje të mjaftueshme brenda territorit të tij për instalimet, pajisjet, pasuritë, regjistrat dhe informacionet zyrtare të Palëve të tjera Kontraktuese dhe dënimin e personave që mund të shkelin ligjet e nxjerra për atë qëllim.

Neni 8

1. Çdo Palë Kontraktuese tërheq të gjitha pretendimet e saj ndaj një Pale tjetër Kontraktuese

për dëmtimin e çfarëdo pasurie të saj të zotëruar nga ajo dhe të përdorur nga shërbimet e saj të armatosura tokësore, detare dhe ajrore, në qoftë se një dëmtim i tillë:

i) është shkaktuar nga një anëtar apo punonjës i shërbimeve të armatosura të Palës tjetër Kontraktuese gjatë kryerjes së detyrave të tij në lidhje me operimin e Traktatit të Atlantikut të Veriut; ose

ii) rrjedh nga përdorimi i çfarëdo automjeti, mjeti lundrues apo avioni të zotëruar nga Pala tjetër Kontraktuese dhe përdorur nga shërbimet e tij të armatosura, me kusht që ose automjeti, mjeti lundrues apo avioni që shkaktoi dëmtimin po përdorej për operacionin e Traktatit të Atlantikut të Veriut, ose që dëmtimi është shkaktuar ndaj pasurisë së përdorur në këtë mënyrë.

Pretendimet për shpëtime detare nga një Palë Kontraktuese kundër një Pale tjetër Kontraktuese do të tërhiqen, me kusht që mjeti lundrues ose ngarkesa e shpëtuar të jetë pronë e një Pale Kontraktuese dhe të përdorej nga shërbimet e saj të armatosura në lidhje me operacionet e Traktatit të Atlantikut të Veriut.

2. a) Në rastin e një dëmtimi të shkaktuar ose të lindur siç paraqitet në paragrafin 1, ndaj një pasurie tjetër të zotëruar nga një Palë Kontraktuese dhe të vendosur në territorin e saj, çështja e përgjegjësisë së cilësdo Palë tjetër Kontraktuese do të përcaktohet dhe shuma e dëmtimit do të vlerësohet, përveçse kur Palët Kontraktuese bien dakord ndryshe, nga një arbitër i vetëm i zgjedhur sipas nën-paragrafit të mëposhtëm b. të këtij paragrafi. Arbitri do të vendosë edhe për çfarëdo kundër - pretendimi që rrjedh nga i njëjti incident.

b) Arbitri i referuar në nën-paragrafin a. më lart do të zgjidhet me marrëveshje mes Palëve Kontraktuese të interesuara nga shtetasit e Shtetit pritës që mbajnë ose që kanë mbajtur poste të larta gjyqësore. Në qoftë se Palët Kontraktuese të interesuara nuk janë të afta brenda dy muajve të bien dakord për arbitrin, secila mund t'i kërkojë Kryetarit të Përfaqësuesve në Këshillin e Atlantikut të Veriut, për të zgjedhur një person me kualifikimet e mësipërme.

c) Çdo vendim i marrë nga arbitri do të jetë i detyrueshëm dhe përfundimtar për Palët Kontraktuese.

d) Shuma e çdo dëmshpërblimi të caktuar nga arbitri do të shpërndahet në përputhje me dispozitat e paragrafit 5 e. (i), (ii) dhe (iii) të këtij Neni.

e) Kompensimi i arbitrit do të vendoset në marrëveshje midis Palëve Kontraktuese të interesuara dhe së bashku me shpenzimet e nevojshme për kryerjen e detyrave të tij, do të përballohet në pjesë të barabarta nga ana e tyre.

f) Megjithatë, çdo Palë Kontraktuese tërheq pretendimin e saj në cilindo rast të tillë kur dëmtimi është më i vogël se:

Belgjikë: 70 000 B. fr. Luksemburg: 70 000 L. fr.

Kanada: 1 460 \$ Holandë: 5 320 Fl.

Danimarkë: 9 670 Kr. Norvegji: 10 000 Kr.

Francë: 490 000 F. fr. Portugali: 40 250 Es.

Islandë: 22 800 Kr. Mbretëria e Bashkuar: 5 00

Itali: 850 000 Li. Shtetet e Bashkuara: 1 400 \$

g) Çdo Palë tjetër Kontraktuese pasuria e së cilës është dëmtuar në të njëjtën ngjarje do të tërheqë gjithashtu pretendimin e saj deri në shumën e mësipërme. Në rast ndryshimi të konsiderueshëm në kursin e këmbimit midis këtyre valutave, Palët Kontraktuese do të bien dakord për rregullimet e përshtatshme të këtyre shumave.

3. Për qëllime të paragrafëve 1 dhe 2 të këtij Neni, shprehja "e zotëruar nga një Palë Kontraktuese" në rastin e një anijeje përfshin një anije të regjistruar në çarterin bareboat të asaj Pale Kontraktuese ose të kërkuar nga ajo për këtë qëllim në termat e bareboat ose të konfiskuar nga ajo si çmim (përveçse në shkallën që rreziku i humbjes ose përgjegjësia

mbahet nga ndonjë person tjetër i ndryshëm nga Palët Kontraktuese).

4. Secila Palë Kontraktuese tërheq të gjitha pretendimet e saj kundër cilësdo Palë tjetër Kontraktuese për plagosjen ose vdekjen e pësuar nga çdo anëtar i shërbimeve të saj të armatosura, ndërsa një anëtar i tillë është i angazhuar në kryerjen e detyrave të tij zyrtare.

5. Pretendimet (me përjashtim të pretendimeve kontraktuale dhe atyre ndaj të cilave zbatohen paragrafët 6 de 7 të këtij Neni) që lindin nga veprimet ose mosveprimet e anëtarëve të një force ose të një përbërësi civil të bëra gjatë kryerjes së detyrave zyrtare ose si rezultat i çfarëdo veprimi, mosveprimi apo ngjarje tjetër për të cilën një forcë apo një përbërës civil është përgjegjës dhe që shkakton dëm në territorin e Shtetit pritës ndaj palëve të treta, të ndryshme nga cilado prej Palëve Kontraktuese, do të trajtohet nga Shteti pritës në përputhje me dispozitat si vijon:

a) Pretendimet do të regjistrohen, shqyrtohen dhe vendosen ose gjykohen sipas ligjeve ose rregullave të Shtetit pritës në lidhje me pretendimet që lindin nga veprimtaritë e vetë forcave të saj të armatosura.

b) Shteti pritës mund të vendosë mbi çfarëdo pretendimesh të tilla dhe pagesa e shumës së rënë dakord ose të përcaktuar me anë të gjykimit do të bëhet nga Shteti pritës në valutën e tij.

c) Një pagesë e tillë, e bërë sipas një marrëveshjeje ose pas gjykimit të çështjes nga një gjykatë kompetente e Shtetit pritës, ose gjykimi përfundimtar nga një gjykatë e tillë që mohon pagesën do të jetë i detyrueshëm dhe përfundimtar për Palët Kontraktuese.

d) Çdo pretendim i paguar nga Shteti pritës duhet t'i komunikohet Shtetit dërgues të interesuar së bashku me hollësitat e plota dhe një shpërndarje e propozuar sipas nën-paragrafëve e. (i), (ii) dhe (iii) më poshtë. Në mungesë të një përgjigjeje brenda dy muajve, shpërndarja e propozuar do të konsiderohet si e pranuar.

e) Shpenzimet e bëra në plotësimin e pretendimeve sipas nën-paragrafëve të mëparshëm dhe paragrafit 2 të këtij Neni do të shpërndahen midis Palëve Kontraktuese si më poshtë:

i) Atje ku vetëm një Shtet dërgues është përgjegjës për shumën e caktuar ose të gjykuar, do të shpërndahen në raportin 25% të faturuar për Shtetin pritës dhe 75% të faturuar për Shtetin dërgues.

ii) Atje ku më shumë se një Shtet është përgjegjës për dëmin, shumën e caktuar ose të gjykuar, do të shpërndahet në mënyrë të rregullt midis tyre; sidoqoftë, në qoftë se Shteti pritës nuk është një nga Shtetet përgjegjës, kontributi i tij do të jetë sa gjysma e atij të secilit nga Shtetet dërgues.

iii) Atje ku dëmi është shkaktuar nga shërbimet e armatosura të Palëve Kontraktuese dhe nuk është e mundur të ndahet në mënyrë të posaçme ndaj një apo më shumë nga ato shërbime të armatosura, shumën e caktuar ose të gjykuar do të shpërndahet në mënyrë të barabartë midis Palëve Kontraktuese të interesuara; sidoqoftë, nëse Shteti pritës nuk është një nga Shtetet, shërbimet e armatosura të të cilëve kanë shkaktuar dëmin, kontributi i tij do të jetë sa gjysma e atij të secilit nga Shtetet dërgues të interesuar.

iv) Çdo gjashtë muaj, një deklarament për shumën e paguar nga Shteti pritës në vazhden e periudhës gjashtë mujore në lidhje me çdo rast për të cilin shpërndarja e propozuar mbi baza përqindjeje është pranuar, do t'i dërgohet Shteteve dërgues të interesuar, së bashku me një kërkesë për rimbursim. Rimbursime të tilla do të bëhen brenda një kohe sa më të shkurtër në valutën e Shtetit pritës.

f) Në rastet kur zbatimi i dispozitave të nën-paragrafëve b. dhe e. të këtij paragrafi i shkakton një Palë Kontraktuese vështirësi serioze, ajo mund t'i kërkojë Këshillit të Atlantikut të Veriut të rregullojë një marrëveshje të një natyre tjetër.

g) Një anëtar i një force ose përbërësi civil nuk do t'i nënshtrohet asnjë procedure për zbatimin e çfarëdo vendimi gjykimi të dhënë kundër tij në Shtetin pritës për një çështje që lind nga kryerja e detyrave të tij zyrtare.

h) Me përjashtim të asaj që parashikohet në nën-paragrafin e. të këtij paragrafi, zbatimi ndaj

pretendimeve që mbulohen në paragrafin 2 të këtij Neni, dispozitat e këtij paragrafi nuk do të zbatohen për asnjë pretendim që lind nga ose në lidhje me lundrimin apo operimin e një anijeje ose ngarkimin, transportin ose shkarkimin e një ngarkese, me përjashtim të pretendimeve për vdekje ose plagosje personale për të cilat nuk zbatohet paragrafi 4 i këtij Neni.

6. Pretendimet kundër anëtarëve të një force ose përbërësi civil që lindin nga veprime ose mosveprime të kundërligjshme në Shtetin pritës që nuk janë bërë në përputhje me kryerjen e detyrës zyrtare, do të trajtohen si më poshtë:

a) Autoritetet e Shtetit pritës do të marrin parasysh pretendimet dhe do të vlerësojnë kompensimin ndaj kërkuesit në mënyrë të ndershme dhe të drejtë, duke marrë parasysh të gjitha rrethanat e rastit, duke përfshirë sjelljen e personit të dëmtuar dhe do të përgatisë një raport mbi këtë çështje.

b) Raporti do t'i jepet Shtetit dërgues i cili më pas do të vendosë pa vonesë nëse ata do të ofrojnë një pagesë ex-gratia dhe nëse po, në çfarë shume.

c) Në qoftë se një ofertë pagese ex-gratia bëhet dhe pranohet nga kërkuesi në përmbushje të plotë të pretendimit të tij, autoritetet e Shtetit dërgues do ta bëjnë pagesën vetë dhe do të informojnë autoritetet e Shtetit pritës për vendimin e tyre për shumën e paguar.

d) Asgjë nga ky paragraf nuk do të cenojë juridiksionin e gjykatave të Shtetit pritës që të pranojnë një pretendim kundër një anëtari të një force ose të një përbërësi civil, përveçse dhe deri atëherë kur bëhet pagesa në përmbushje të plotë të pretendimit.

7. Pretendimet që lindin nga përdorimi i paautorizuar i cilitdo automjet të shërbimeve të armatosura të një Shteti dërgues do të trajtohen në përputhje me paragrafin 6 të këtij neni, përveç se për atë sa forca ose përbërësi civil të jenë ligjërisht përgjegjës.

8. Në qoftë se një mosmarrëveshje lind nëse një veprim ose mosveprim i kundërligjshëm i një anëtari të një force ose një Shteti dërgues ka qenë i paautorizuar, çështja do t'i paraqitet një arbitri të caktuar sipas paragrafit 2/b. të këtij Neni, vendimi i të cilit mbi këtë pikë do të jetë i formës së prerë dhe përfundimtar.

9. Shteti dërgues nuk do të kërkojë imunitet ndaj juridiksionit të gjykatave të Shtetit pritës për anëtarët e një force ose përbërësi civil në lidhje me juridiksionin civil të gjykatave të Shtetit pritës përveçse në shkallën e përmendur në paragrafin 5 d. të këtij Neni.

10. Autoritetet e Shtetit dërgues dhe të Shtetit pritës do të bashkëpunojnë në sigurimin e provave për një hetim të ndershëm dhe për shqyrtimin e pretendimeve për të cilat Palët Kontraktuese janë të interesuara.

Neni 9

1. Anëtarët e një force ose përbërësi civil dhe personat në varësi të tyre mund të blejnë mallra të vendit të nevojshme për konsumin e tyre vetjak dhe shërbime të tilla siç ata mund të kenë nevojë, nën të njëjtat kushte si shtetasit e Shtetit pritës.

2. Mallrat të cilat kërkohen nga burimet vendase për të siguruar mbajtjen e një force ose një përbërësi civil normalisht do të blihen nëpërmjet autoriteteve që blejnë mallra të tilla për shërbimet e armatosura të Shtetit pritës. Me qëllim që të shmanget që blerje të tilla të kenë ndonjë pasojë të pafavorshme mbi ekonominë e Shtetit pritës, autoritetet kompetente të këtij Shteti do të bëjnë të ditur, kur është e nevojshme, çdo artikull blerja e të cilit duhet të kufizohet ose të ndalohe.

3. Duke iu nënshtruar marrëveshjeve tashmë në fuqi ose që mund të arrihen më pas midis përfaqësuesve të autorizuar të Shteteve pritëse dhe dërguese, autoritetet e Shtetit pritës do të marrin përsipër përgjegjësinë e vetme për bërjen e rregullimeve të përshtatshme për të vënë në dispozicion të një force apo një përbërësi civil ndërtesat dhe tokën që ajo kërkon, si dhe mjediset dhe shërbimet që kanë lidhje me to. Këto marrëveshje dhe masa do të jenë, sa të jetë

e mundur, në përputhje me rregullat që qeverisin akomodimin dhe strehimin e personelit të ngjashëm të Shtetit pritës. Në mungesë të një kontrate të posaçme të kundërt, ligjet e Shtetit pritës do të përcaktojnë të drejtat dhe detyrimet që lindin nga zënia apo përdorimi i ndërtesave, tokave, mjediseve ose shërbimeve.

4. Kërkesat për fuqi punëtore civile vendase të një force ose përbërësi civil do të plotësohen në të njëjtën mënyrë si për kërkesat e krahasueshme të Shtetit pritës nëpërmjet shkëmbimeve të punësimit. Kushtet e punësimit dhe të punës, veçanërisht rrogat, pagesat shtesë dhe kushtet për mbrojtjen e punonjësve, do të jenë ato të përcaktuara nga legjislacioni i Shtetit pritës. Punonjës të tillë civilë të punësuar nga një forcë ose përbërës civil nuk do të konsiderohen për asnjë qëllim si anëtarë të asaj force ose përbërësi civil.

5. Kur një forcë ose përbërës civil ka, në vendin ku është stacionuar, lehtësira mjekësore ose dentare jo të përshtatshme, anëtarët e saj dhe personat në varësi të tyre mund të marrin kujdes mjekësor dhe dentar, përfshirë shtrimin në spitale sipas të njëjtave kushte si personeli i krahasueshëm i Shtetit pritës.

6. Shteti pritës do t'i kushtojë vëmendje më të favorshme kërkesave për t'u dhënë anëtarëve të një force apo të një përbërësi civil lehtësira udhëtimi dhe koncesione, në lidhje me tarifrat e udhëtimit. Këto lehtësira udhëtimi dhe koncesione do t'i nënshtrohen marrëveshjeve të veçanta, për t'u arritur ndërmjet qeverive të interesuara.

7. Duke iu nënshtuar çfarëdo rregullimesh të përgjithshme apo të veçanta financiare midis Palëve Kontraktuese, pagesa në monedhën e vendit për mallra, akomodim dhe shërbime të dhëna sipas paragrafëve 2, 3, 4 dhe nëse është e nevojshme, 5 dhe 6 të këtij Neni, do të bëhen menjëherë nga autoritetet e forcës.

8. Asnjë forcë e as përbërës civil, as anëtarët e tyre, as personat në varësi të tyre, në bazë të këtij Neni, nuk do të përfitojnë çfarëdo përjashtimi nga taksat apo detyrimet në lidhje me blerjet dhe shërbimet që faturohen sipas rregullave fiskale të Shtetit pritës.

Neni 10

1. Në rastin kur veprimi ligjor i çfarëdo lloj taksimi në Shtetin pritës varet nga rezidenca apo vendbanimi, periudhat gjatë të cilave një anëtar i një force apo përbërësi civil është në territorin e atij Shteti për shkakun e vetëm të të qenit anëtar i një force apo përbërësi të tillë civil, nuk do të konsiderohen si periudha rezidence në të apo sikur krijojnë një ndryshim të rezidencës apo vendbanimit, për qëllime të një taksimi të tillë. Anëtarët e një force ose përbërësi civil do të përjashtohen nga taksimi në Shtetin pritës mbi pagat dhe shpërblimet që u jepen atyre si anëtarë të tillë nga Shteti dërgues ose mbi një pasuri tjetër të tundshme e të prekshme, prania e së cilës në Shtetin pritës është vetëm për qëndrimin e tyre të përkohshëm atje.

2. Asgjë në këtë Nen nuk do të pengojë taksimin e një anëtari të një force ose përbërësi civil në lidhje me ndonjë ndërmarrje fitimprurëse, të ndryshme nga punësimi si anëtar i një force të tillë, në të cilën ai mund të jetë përfshirë në Shtetin pritës si dhe, me përjashtim të sa lidhet me pagën dhe shpërblimet e tij, si dhe me pasurinë e tundshme të prekshme e cila referohet në paragrafin 1, asgjë në këtë Nen nuk do të pengojë taksimin për të cilin edhe nëse mendohet se e ka rezidencën apo vendbanimin jashtë territorit të Shtetit pritës, një anëtar i tillë është përgjegjës sipas ligjit të atij Shteti.

3. Asgjë në këtë nen nuk do të zbatohet për 'detyrimet doganore' ashtu siç është përcaktuar në paragrafin 12 të nenit XI.

4. Për qëllimin e këtij Neni, termi "anëtar i një force" nuk do të përfshijë atë person që është Shtetas i Shtetit pritës.

Neni 11

1. Përveçse kur parashikohet shprehimisht ndryshe e në mënyrë të kundërt në këtë Marrëveshje, anëtarët e një force dhe të një përbërësi civil, si dhe personat në varësi të tyre do t'i nënshtrohen ligjeve dhe rregullave të vendosura nga autoritetet e doganave të Shtetit pritës. Në veçanti, autoritetet doganore të Shtetit pritës do të kenë të drejtën, sipas kushteve të përgjithshme të përcaktuara nga ligjet dhe rregullat e Shtetit pritës, për të kontrolluar anëtarët e një force ose të një përbërësi civil dhe personat në varësi të tyre dhe të kontrollojnë bagazhet dhe automjetet e tyre, si dhe të konfiskojnë artikuj sipas ligjeve dhe rregullave të këtij lloji.
2. a) Importimi i përkohshëm dhe ri-eksportimi i automjeteve të shërbimit të një force apo përbërësi civil nën komandën e vetë atyre, do të autorizohen pa tarifë doganore me paraqitjen e një triptiku sipas formularit të paraqitur në Shtojcën e kësaj Marrëveshjeje.
b) Importimi i përkohshëm i automjeteve të tilla që nuk janë nën komandën e tyre do të trajtohet sipas paragrafit 4 të këtij Neni dhe ri-eksportimi i tyre sipas paragrafit 8.
c) Automjetet e shërbimit të një force apo përbërësi civil do të përjashtohen nga çfarëdo takse e pagueshme lidhur me përdorimin e automjeteve në rrugë.
3. Dokumentet zyrtare me vula zyrtare nuk do t'i nënshtrohen kontrollit doganor. Korrierët, çfarëdo lloj statusi që të kenë, që mbajnë këto dokumente duhet të jenë të pajisur me një urdhër individual lëvizjeje, të lëshuar në përputhje me paragrafin 2 b. të Nenit III. Ky urdhër lëvizjeje do të tregojë numrin e dërgesave të bëra dhe do të vërtetojë se ato përmbajnë vetëm dokumente zyrtare.
4. Një forcë mund të importojë pa tarifë doganore pajisje për forcën dhe sasi të arsyeshme ushqimesh, furnizimesh dhe mallra të tjera për përdorim ekskluziv të forcës dhe në rastet kur ky përdorim lejohet nga Shteti pritës, edhe për përbërësit e saj civilë dhe personat në varësi. Importimi pa doganë do t'i nënshtrohet depozitimit në zyrën e doganave për vendin e hyrjes, së bashku me dokumente doganore të tilla të rëna dakord, të një certifikate në formën e rënë dakord ndërmjet Shtetit pritës dhe Shtetit dërgues, të nënshkruar nga një person i autorizuar për këtë qëllim nga Shteti dërgues. Përcaktimi i personit të autorizuar për të nënshkruar certifikatat si dhe i modeleve të nënshkrimeve dhe pullave që do të përdoren, do t'i dërgohet administratës doganore të Shtetit pritës.
5. Një anëtar i një force ose përbërësi civil mundet që, në momentin e arritjes së tij të parë të marrë shërbimin në Shtetin dërgues ose në kohën e arritjes së parë të cilitdo person në varësi të tij për t'u bashkuar me të, të importojë sendet e tij vetjake dhe mobilet pa pagesë për kohëzgjatjen e një shërbimi të tillë.
6. Anëtarët e një force ose përbërësi civil mund të importojnë përkohësisht, pa tarifë doganore, mjetet e tyre private motorike për përdorimin vetjak të tyre dhe të personave në varësi të tyre. Nuk ka asnjë detyrim sipas këtij Neni për të njohur përjashtime nga taksat e pagueshme në lidhje me përdorimin e rrugëve nga automjetet private.
7. Importet e bëra nga autoritetet e një force me përjashtim të atyre për përdorim ekskluziv nga ajo forcë dhe përbërësi i saj civil, dhe importet e ndryshme nga ato që trajtohen nga paragrafi 5 dhe 6 i këtij Neni, të kryera nga anëtarët e një force ose përbërësi civil, nuk kanë, në bazë të këtij neni, asnjë të drejtë për çfarëdo përjashtimi nga detyrimet doganore apo kushte të tjera.
8. Mallrat që janë importuar pa tarifa doganore sipas paragrafëve 2 b., 4, 5 ose 6 më sipër:
a) mund të ri-eksportohen falas, me kusht që, në rastet e mallrave të importuara sipas paragrafit 4, një certifikatë e lëshuar në përputhje me atë paragraf t'i paraqitet zyrës së doganore, megjithatë, autoritetet doganore mund të verifikojnë se mallrat e ri-eksportuara janë ashtu siç përshkruhen në certifikatë, nëse ka ndonjë, dhe në fakt janë importuar sipas kushteve të paragrafit 2 b., 4, 5 ose 6, sipas rastit.
b) normalisht nuk mund të lihen në Shtetin pritës ose me anë të shitjes ose dhurimit;

megjithatë, në raste të veçanta, largime të tilla mund të autorizohen në bazë të kushteve të vendosura nga autoritetet e interesuara të Shtetit pritës (p.sh. për pagesën e taksave dhe detyrimeve doganore dhe në përputhje me kërkesat e kontrolleve të tregtisë dhe shkëmbimit).

9. Mallrat e blera në Shtetin pritës do të eksportohen prej andej vetëm në përputhje me rregullat në fuqi në Shtetin pritës.

10. Rregullime të posaçme për kalimin e kufijve do të mundësohen nga autoritetet doganore njësisive apo formacioneve të krijuara rregullisht, me kusht që autoritetet doganore të interesuara të jenë njoftuar më parë në mënyrën e duhur.

11. Marrëveshje të veçanta do të bëhen nga Shteti pritës me qëllim që lënda djegëse, vaji dhe lubrifikantet për përdorim nga automjetet e shërbimit, avionët dhe anijet e një force apo përbërësi civil, të lëvrohen pa asnjë taksë apo tatim.

12. Në paragrafët 1-10 të këtij neni:

"detyrim" nënkupton detyrimet doganore dhe të gjitha taksat dhe tatimet e tjera të pagueshme mbi importin dhe eksportin, sipas rastit, me përjashtim të pagesave dhe taksave të cilat janë jo më shumë se sa taksa për shërbimet e kryera;

"importim" përfshin tërheqje nga depot e doganave ose nga ruajtja e vazhdueshme doganore, me kusht që këto artikuj të mos jenë rritur, prodhuar ose përpunuar në Shtetin pritës.

13. Kushtet e këtij Neni do të zbatohen për mallrat në fjalë jo vetëm kur ato importohen ose eksportohen nga Shteti pritës, por edhe kur ato janë në transit nëpër territorin e një Pale Kontraktuese dhe për këtë qëllim shprehja "Shtet pritës" në këtë Nen do të konsiderohet se përfshin edhe një Palë Kontraktuese nëpërmjet territorit të së cilës mallrat kalojnë në transit.

Neni 12

1. Autoritetet doganore ose fiskale të Shtetit pritës mund që, si kusht për dhënien e ndonjë përjashtimi doganor apo fiskal ose koncesion të paraqitur në këtë Marrëveshje, të kërkojnë që kushte të tilla të respektohen në mënyrën që ata e vlerësojnë të nevojshme për të parandaluar shpërdorimin.

2. Këto autoritete mund të refuzojnë çfarëdo përjashtimi të parashikuar nga kjo Marrëveshje në lidhje me importimin në Shtetin pritës të artikujve të rritur, prodhuar apo përpunuar në atë Shtet, që janë eksportuar prej andej pa paguar taksat ose detyrimet ose pas shlyerjes së taksave dhe detyrimeve, të cilat duhet të kishin qenë vendosur përveçse për një eksportim të tillë. Mallrat që lëvizin nga një depo dogane do të konsiderohen sikur të jenë importuar në qoftë se ato ishin konsideruar si të kenë qenë eksportuar për shkak se ato kanë qenë depozituar në depo.

Neni 13

1. Me qëllim që të parandalojnë shkeljet ndaj ligjeve dhe rregullave doganore dhe fiskale, autoritetet e Shteteve dërguese dhe pritëse do të ndihmojnë njëri - tjetrin në kryerjen e hetimeve dhe mbledhjen e provave.

2. Autoritetet e një force do të japin të gjithë ndihmën brenda kompetencës së tyre për të siguruar që artikujt e prirur për tu konfiskuar nga ose në emër të doganave ose autoriteteve fiskale të Shtetit pritës t'u dorëzohen atyre autoriteteve.

3. Autoritetet e një force do të japin të gjithë ndihmën brenda kompetencës së tyre për të siguruar pagesën e detyrimeve, taksave dhe dënimeve të pagueshme nga anëtarët e forcës ose përbërësit civilë apo personat në varësi të tyre.

4. Automjetet e shërbimit dhe artikujt që i takojnë një force ose përbërësit të saj civil dhe jo një anëtar të një force të tillë apo të përbërësit civil, të konfiskuara nga autoritetet e Shtetit

pritës në lidhje me një shkelje ndaj ligjeve ose rregullave doganore ose fiskale, duhet t'u dorëzohen autoriteteve përkatëse të forcës së interesuar.

Neni 14

1. Një forcë, një përbërës civil dhe anëtarët përkatës, si dhe personat në varësi të tyre, do të vazhdojnë t'i nënshtrohen rregulloreve mbi këmbimin e huaj të Shtetit dërgues dhe do t'i nënshtrohen gjithashtu rregulloreve të Shtetit pritës.
2. Autoritetet për këmbimin e huaj si të Shtetit pritës dhe të atij dërgues mund të nxjerrin rregullore të posaçme të zbatueshme ndaj një force apo një përbërësi civil ose anëtarëve përkatës, si dhe ndaj personave në varësi të tyre.

Neni 15

1. Sipas paragrafit 2 të këtij neni, kjo Marrëveshje do të mbetet në fuqi në rast veprimesh luftarake që Traktati i Atlantikut të Veriut vë në zbatim, me përjashtim kur kushtet për zgjidhjen e pretendimeve në paragrafët 2 dhe 5 të nenit 8 nuk do të zbatohen ndaj dëmtimeve të luftës dhe se kushtet e Marrëveshjes, e në veçanti të nenit 3 dhe 7 do të rishikohen menjëherë nga Palët Kontraktuese të interesuara, të cilat mund të bien dakord për modifikime të tilla që ato i konsiderojnë të nevojshme në lidhje me zbatimin e Marrëveshjes midis tyre.
2. Në rast veprimesh të tilla luftarake, çdo Palë Kontraktuese do të ketë të drejtën duke i dhënë një njoftim prej gjashtëdhjetë ditësh Palës tjetër Kontraktuese për të pezulluar zbatimin e cilitdo nga kushtet e kësaj Marrëveshje për aq sa të jetë e interesuar. Në qoftë se ushtrohet kjo e drejtë, Palët Kontraktuese do të këshillohen menjëherë me qëllim që të bien dakord për kushte të përshtatshme për të zëvendësuar kushtet që u pezulluan.

Neni 16

Të gjitha mosmarrëveshjet mes Palëve Kontraktuese në lidhje me interpretimin apo zbatimin e kësaj Marrëveshjeje do të zgjidhen me bisedime midis tyre, pa kërkuar ndihmë tek ndonjë juridiksion i jashtëm. Me përjashtim kur dispozita e shprehur bëhet në kundërshtim me këtë Marrëveshje, mosmarrëveshjet që nuk mund të zgjidhen me bisedime të drejtpërdrejta duhet t'i referohen Këshillit të Atlantikut të Veriut.

Neni 17

Çdo Palë Kontraktuese mundet që në çdo kohë të kërkojë rishikim të çdo neni të kësaj Marrëveshjeje. Kërkesat do t'i drejtohen Këshillit të Atlantikut të Veriut.

Neni 18

1. Kjo Marrëveshje do të ratifikohet dhe instrumentet e ratifikimit do të depozitohen sa më shpejt që të jetë e mundur pranë Qeverisë së Shteteve të Bashkuara të Amerikës, e cila do të informojë çdo Shtet nënshkruar për datën e depozitimit të saj.
2. Tridhjetë ditë pasi katër Shtete nënshkruese të kenë depozituar instrumentet e tyre të ratifikimit, kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi ndërmjet tyre. Ajo do të hyjë në fuqi për çdo Shtet tjetër nënshkruar 30 ditë pas depozitimit të instrumentit të tij të ratifikimit.
3. Pasi të ketë hyrë në fuqi, kjo Marrëveshje, me miratimin e Këshillit të Atlantikut të Veriut dhe në bazë të kushteve që ai mund të vendosë, do të jetë e hapur ndaj çfarëdo aderimi në emër të ndonjë Shteti i cili aderon në Traktatin e Atlantikut të Veriut. Ky aderim do të bëhet me anë të depozitimit të çdo instrumenti aderimi pranë Qeverisë së Shteteve të Bashkuara të

Amerikës, e cila do të informojë çdo Shtet nënshkrues dhe çdo Shtet aderues për datën e depozitimit të saj. Për sa i përket çdo Shteti në emër të të cilit depozitohet një instrument aderimi, kjo Marrëveshje hyn në fuqi tridhjetë ditë pas datës së depozitimit të një instrumenti të tillë.

Neni 19

1. Kjo Marrëveshje mund të denoncohet nga çdo Palë Kontraktuese pas përfundimit të një periudhe katër vjeçare nga data në të cilën Marrëveshja hyn në fuqi.
2. Denoncimi i Marrëveshjes nga çdo Palë Kontraktuese do të bëhet me anë të një njoftimi me shkrim, që ajo Palë Kontraktuese ia drejton Qeverisë së Shteteve të Bashkuara të Amerikës, e cila do të informojë të gjitha Palët e tjera Kontraktuese për secilin nga këto njoftime dhe datën e marrjes prej saj.
3. Denoncimi do të hyjë në fuqi një vit pas marrjes së njoftimit nga Qeveria e Shteteve të Bashkuara të Amerikës. Pas përfundimit të kësaj periudhe një vjeçare, Marrëveshja do të pushojë së ekzistuari lidhur me Palën Kontraktuese që e denoncoi atë, por ajo do të vazhdojë të jetë në fuqi për Palët Kontraktuese të mbetura.

Neni 20

1. Sipas kushteve të paragrafit 2 dhe 3 të këtij neni, kjo Marrëveshje do të zbatohet vetëm për territorin e kryeqytetit të një Pale Kontraktuese.
2. Megjithatë, çdo Shtet mundet në çdo kohë të depozitimit të instrumentit të tij të ratifikimit ose aderimit, ose në çdo kohë pas saj, të deklarojë me njoftim zyrtar drejtuar Qeverisë së Shteteve të Bashkuara të Amerikës se kjo Marrëveshje do të shtrihet (në qoftë se Shteti që bën deklaratën e çmon atë të nevojshme, me përfundimin e një marrëveshje të veçantë midis atij Shteti dhe çdo Shteti të interesuar) në të gjitha ose në ndonjë territor për marrëdhëniet ndërkombëtare të të cilit ai është përgjegjës në zonën e Traktatit të Atlantikut të Veriut. Pas kësaj, kjo Marrëveshje do të shtrihet në territorin apo territoret e përmendura atje tridhjetë ditë pas marrjes nga Qeveria e Shteteve të Bashkuara të Amerikës të njoftimit ose tridhjetë ditë pas përfundimit të marrëveshjeve të veçanta, në qoftë se kjo kërkohet ose kur ajo ka hyrë në fuqi sipas Nenit 18, cilado qoftë e fundit.
3. Një Shtet që ka bërë një deklaratë sipas paragrafit 2 të këtij Neni duke shtrirë këtë marrëveshje në çdo territor për marrëdhëniet ndërkombëtare të të cilit është përgjegjës, mund të denoncojë Marrëveshjen në lidhje me atë territor veçmas, sipas dispozitave të nenit XIX. Në dëshmi sa më sipër, të Plotfuqishmit e nënshkruar kanë firmosur këtë Marrëveshje. Bërë në Londër më 19 qershor 1951, në gjuhën angleze dhe frënge, duke qenë të dy teksteve njëlloj autentike, në një origjinal të vetëm i cili do të depozitohet në arkivat e Qeverisë së Shteteve të Bashkuara të Amerikës. Qeveria e Shteteve të Bashkuara të Amerikës do t'i përcjellë kopje të vërtetuara të saj të gjithë Shteteve nënshkruese dhe atyre aderuese.